SZKOLENIE DLA PRZEDSTAWICIELI SŁUŻB POWIATOWYCH

PROGRAM SZKOLENIA

Wymiar szkolenia: 16 godzin dydaktycznych

Forma realizacji: stacjonarna

Liczba uczestników: maksymalnie 20 osób

Grupa docelowa: realizatorzy projektu

Spis treści

MODUŁ 1. Wprowadzenie i podstawowe zagadnienia Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (3 h) 3

1. 3
2. 3
   2.1. 3
   2.2. 3
   2.3. 3
3. 4
4. 4

MODUŁ 2: Podstawowa wiedza o instrumencie MDWS (5h + 4h) 5

1. 5
2. 5
   2.1. 5
   2.2. 5
   2.3. 5
3. 5
4. 7

MODUŁ 3: Rola, zadania i kwalifikacje mdws (2h) 7

1. 7
2. 7
   2.1. 7
   2.2. 7
   2.3. 7
3. 8
4. 9

MODUŁ 4: Zasady realizacji pilotażu (2h) 9

1. 9
2. 9
   2.1. 9
   2.2. 9
   2.3. 9
3. 10

4. 10

MODUŁ 1. Wprowadzenie i podstawowe zagadnienia Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (3 h)

1. Cele edukacyjne

Podniesienie poziomu wiedzy uczestników/czek na temat Konwencji ONZ o Prawach Osób z Niepełnosprawnościami (KPON), prawnoczłowieczego paradygmatu niepełnosprawności oraz znaczenia Konwencji w pracy przedstawicieli służb powiatowych, w tym MDWS na rzecz niezależnego życia osób z niepełnosprawnościami.

2. Efekty uczenia się

2.1. Wiedza

Po ukończeniu modułu uczestnik/uczestniczka:

- Zna znaczenie prawa międzynarodowego dla statusu osoby z niepełnosprawnością, szczególnie KPON oraz orzecznictwa Komitetu ONZ ds. praw osób z niepełnosprawnościami oraz zna ich miejsce w hierarchii aktów prawa w Polsce i obowiązki władzy publicznej w tym zakresie;
- Zna podstawowe zasady KPON oraz definicje niepełnosprawności, dyskryminacji, niezależnego życia, racjonalnego dostosowania, uniwersalnego projektowania oraz ich znaczenie w działaniach MDWS;
- Zna stan wdrażania Konwencji w Polsce;
- Rozpoznaje przypadki ableizmu, dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami.

2.2. Umiejętności

Po ukończeniu modułu uczestnik/uczestniczka:

- Potrafi powoływać się na konkretne postanowienia KPON w swoich codziennych działaniach;
- Potrafi odnaleźć przypadki dobrych praktyk w zakresie stosowania KPON i wykorzystać je w swojej pracy;
- Potrafi zdiagnozować naruszenia KPON i proponować działania służące jej wdrażaniu.

2.3. Kompetencje społeczne

Po ukończeniu modułu uczestnik/uczestniczka:

- Utożsamia się z zasadami KPON, szczególnie prawem do niezależnego życia osób z niepełnosprawnościami;
- Prezentuje w pracy postawę konwencyjną, poszukując rozwiązań zgodnych z KPON;

- Promuje wiedzę o KPON, szczególnie o nowoczesnym, prawnoczłowieczym paradygmacie niepełnosprawności, przekazując swojemu środowisku potrzebę znajomości KPON, zachęcając do kierowania się w życiu zawodowym i prywatnym jej zasadami.

3. Treści szczegółowe

3.1. Praca z tekstem Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz jej wersją w tekście łatwym do czytania i rozumienia (ETR)

Omówienie najważniejszych postanowień Konwencji z uwzględnieniem ich znaczenia dla działań MDWS.

Materiały:

- Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.
- Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych – wersja w tekście łatwym do czytania i rozumienia (ETR). Konwencja o prawach osób z niepełnosprawnościami – ETR (PDF) [dostęp: 03.11.2026]

3.2. Sprawdzam! 13 lat obowiązywania Konwencji

Praca z raportem dotyczącym realizacji postanowień Konwencji w Polsce.

Materiał: Raport „13 lat obowiązywania Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych" – Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich (PDF) [dostęp: 03.11.2026]

3.3. Ćwiczenie: Jak moje codzienne działania wpływają na realizację postanowień Konwencji?

- Analiza przykładów zaczerpniętych z praktyki zawodowej uczestników szkolenia.
- Praca z tekstem Konwencji oraz jej wersją ETR.

3.4. Czym nie jest niezależne życie?

- Opieka a wsparcie.
- Wspierane podejmowanie decyzji a ubezwłasnowolnienie.
- Zakład pracy chronionej a zatrudnienie wspomagane.
- Dom pomocy społecznej (DPS) a mieszkalnictwo wspierane.

3.5. Konwencja w praktyce

- Przykłady realizacji postanowień Konwencji w Polsce.
- Analiza dobrych praktyk w zakresie wspierania niezależnego życia osób z niepełnosprawnościami.

4. Formy realizacji zajęć

- mini wykład
- ćwiczenia warsztatowe

MODUŁ 2: Podstawowa wiedza o instrumencie MDWS (5h + 4h)

1. Cele edukacyjne

Zapoznanie uczestników z instrumentem Mobilnego Doradcy Włączenia Społecznego (MDWS), jego założeniami, celami i zakresem zastosowania. Przygotowanie uczestników do stosowania instrumentu MDWS w działaniach na rzecz zapewniania osobom z niepełnosprawnościami dostępu do usług, wsparcia i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

2. Efekty uczenia się

2.1. Wiedza

Po ukończeniu modułu uczestnik/uczestniczka:

- Definiuje instrument MDWS;
- Zna cele działania i zadania MDWS;
- Opisuje rolę mobilnego doradcy włączenia społecznego;
- Wskazuje grupy osób i sytuacje, w których instrument MDWS może być zastosowany;
- Zna zasady współpracy służb powiatowych z mobilnym doradcą włączenia społecznego.

2.2. Umiejętności

Po ukończeniu modułu uczestnik/uczestniczka:

- Potrafi wyjaśnić, czym jest instrument MDWS i jaki jest jego cel;
- Potrafi wskazać potencjalnego mdws w swoim powiecie;
- Rozpoznaje sytuacje, w których zasadne jest wykorzystanie instrumentu MDWS;
- Potrafi opisać właściwy sposób skierowania osoby do odpowiedniego wsparcia;
- Potrafi zastosować wiedzę o instrumencie MDWS w analizie przykładowego przypadku osoby z niepełnosprawnością.

2.3. Kompetencje społeczne

Po ukończeniu modułu uczestnik/uczestniczka:

- Dostrzega znaczenie instrumentu MDWS w zapewnianiu osobom z niepełnosprawnościami indywidualnego i dostępnego wsparcia;
- Akceptuje mdws w pracy, respektuje jego decyzje i sposób pracy;
- Jest gotowy do współpracy z mobilnym doradcą włączenia społecznego;
- Rozumie znaczenie współpracy międzyinstytucjonalnej / międzysektorowej w procesie włączenia społecznego.

3. Treści szczegółowe

opis instrumentu stanowiący Załącznik nr 4 do Regulaminu naboru wniosków w programie „Pilotaż modelu MDWS”, dostępny pod linkiem:

Opis instrumentu MDWS – folder w Google Drive

dodatkowe treści (te, które usunęliśmy z pierwotnego opisu):

3.1. Istota i cele instrumentu – geneza, założenia i oczekiwana zmiana w systemie wsparcia (rozszerzenie z Opisu instrumentu: 1. Wprowadzenie);
3.2. MDWS a środowiskowy model wsparcia – założenia i zasady realizacji instrumentu - mobilność, indywidualizacja, podmiotowość, deinstytucjonalizacja, aktywne docieranie, ciągłość i monitoring wsparcia, profilowanie, wsparcie wzajemne, współpraca ze środowiskiem lokalnym (rozszerzenie z Opisu instrumentu: 2.3. Innowacyjność, 2.3.2. Mobilność MDWS, 2.3.3. Ciągły monitoring wsparcia, 2.3.4. Wsparcie wzajemne);
3.3. Odbiorcy wsparcia MDWS – grupy docelowe i ich charakterystyka (rozszerzenie z Opisu instrumentu: 2.1. Opis grupy docelowej i sposobu objęcia wsparciem);
3.4. Trzy ścieżki wsparcia – pourazowa (adaptacyjna), integracyjna (inkluzywna), rodzinna (wspierająca), (rozszerzenie z Opisu instrumentu: 2.2. Proponowane ścieżki wsparcia, 2.4. Mechanizm profilowania wsparcia);
3.5. Pozyskiwanie i rekrutacja uczestników – aktywne docieranie do osób potrzebujących wsparcia (rozszerzenie z Opisu instrumentu: 2.3.1. Wyszukiwanie osób potrzebujących wsparcia);
3.6. Zakres zadań, proces pracy i granice roli zawodowej mdws, zasady zakończenia wsparcia, zapewnienia ciągłości wsparcia (rozszerzenie z Opisu instrumentu: 3. Zakres udzielanego wsparcia przez mdws);
3.7. Sieć współpracy i miejsce mdws w lokalnym systemie wsparcia; (rozszerzenie z Opisu instrumentu: 5.1. Elementy systemu wsparcia zobligowane do współpracy z MDWS, 5.2. MDWS a inne usługi społeczne);
3.8. Organizacja i warunki realizacji pracy zespołu MDWS oraz narzędzia pracy; (rozszerzenie z Opisu instrumentu: 5.5. Organizacja i narzędzia pracy mdws, 2.5. Wykorzystanie nowoczesnych narzędzi):

- organizacja pracy zespołu MDWS (5.5.),
- organizacja pracy mobilnej i terenowej (5.5. + 2.3.2.),
- organizacja czasu pracy,
- zapewnienie dostępności dla osób korzystających ze wsparcia,
- podział zadań i odpowiedzialności w zespole,
- organizacja zastępstw, konsultacji i współpracy w zespole MDWS,
- warunki i wyposażenie stanowiska pracy (5.5.),
- narzędzia cyfrowe i komunikacyjne (5.5. + 2.5.),
- środki transportu i organizacja mobilności,
- bezpieczeństwo, poufność i etyczne warunki wykonywania pracy (4.2.),
- zapewnienie warunków do monitorowania i dokumentowania pracy (2.3.3.+5.5.),
- rola powiatu jako pracodawcy/organizatora usługi – (5.3. + 5.5.), uzupełniona o wymagania wynikające z aktualnego pilotażu PFRON.

3.9. Rola MDWS w lokalnym systemie wsparcia i wartość dla powiatu

(rozszerzenie z Opisu instrumentu: 5.3. Współpraca MDWS ze środowiskiem lokalnym).

4. Formy realizacji zajęć

- mini wykład
- dyskusja moderowana

MODUŁ 3: Rola, zadania i kwalifikacje mdws (2h)

1. Cele edukacyjne

Przygotowanie uczestników do kompleksowej oceny kwalifikacji, doświadczenia zawodowego i kompetencji kandydatów na mdws, z uwzględnieniem specyfiki pracy, zakresu realizowanych zadań oraz wymagań związanych z pracą środowiskową. Rozwijanie umiejętności doboru i stosowania odpowiednich kryteriów oceny z uwzględnieniem różnorodnych profili zawodowych kandydatów..

2. Efekty uczenia się

2.1. Wiedza

Po ukończeniu modułu uczestnik/uczestniczka:

- Charakteryzuje rolę, zadania i specyfikę pracy mdws;
- Identyfikuje formalne kryteria kwalifikacyjne i możliwe ścieżki dojścia do roli mdws;
- Rozróżnia kluczowe kompetencje wymagane od kandydatów na mdws;
- Wyjaśnia znaczenie doświadczenia mdws w pracy z osobami z niepełnosprawnościami oraz ich doświadczenia środowiskowego.

2.2. Umiejętności

Po ukończeniu modułu uczestnik/uczestniczka:

- Analizuje kwalifikacje i doświadczenie kandydatów do zatrudnienia na stanowisku mdws;
- Ocenia kompetencje kandydatów z wykorzystaniem określonych kryteriów;
- Dobiera adekwatne kryteria oceny do różnych profili zawodowych kandydatów;
- Stosuje kryteria kompetencyjne w procesie rekrutacji mdws;
- Stosuje zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym równego traktowania kobiet i mężczyzn oraz osób ze szczególnymi potrzebami, w procesie oceny i wyboru kandydatów na mdws.

2.3. Kompetencje społeczne

Po ukończeniu modułu uczestnik/uczestniczka:

- Kieruje się obiektywnymi i adekwatnymi kryteriami podczas oceny kandydatów na mdws;
- Uwzględnia różnorodność doświadczeń, kwalifikacji i ścieżek zawodowych kandydatów;

- Wykazuje odpowiedzialność za podejmowane decyzje rekrutacyjne;
- Dostrzega znaczenie dopasowania kompetencji kandydata do specyfiki pracy mdws.

3. Treści szczegółowe

3.1. Rola i specyfika zawodowa MDWS – charakter nowej funkcji, zakres odpowiedzialności i specyfika pracy środowiskowej.
3.2. Formalne kryteria kwalifikacyjne MDWS – wymagane wykształcenie, doświadczenie zawodowe i dopuszczalne ścieżki dojścia do roli MDWS.
3.3. Doświadczenie w pracy z osobami z niepełnosprawnościami – znaczenie praktyki zawodowej i doświadczenia środowiskowego.
3.4. Różne profile kandydatów na MDWS – m.in. pracownicy socjalni, menedżerowie rehabilitacji, fizjoterapeuci, pielęgniarki, terapeuci zajęciowi, asystenci oraz specjaliści NGO.
3.5. Kompetencje personalne (generyczne) – komunikacja, samodzielność, organizacja pracy, planowanie, rozwiązywanie problemów, elastyczność i radzenie sobie ze stresem. akceptacja różnorodności.
3.6. Kompetencje komunikacyjne i relacyjne – empatia, budowanie zaufania, aktywne słuchanie, komunikacja z osobą z różnymi rodzajami niepełnosprawności i z rodziną.
3.7. Kompetencje diagnostyczne – umiejętność rozpoznawania potrzeb, barier, zasobów i potencjału osoby oraz jej środowiska.
3.8. Kompetencje w zakresie indywidualizacji wsparcia – odejście od schematycznego podejścia i dostosowanie działań do konkretnej osoby.
3.9. Kompetencje koordynacyjne i sieciowe – zdolność budowania współpracy z instytucjami, specjalistami, NGO i społecznością lokalną.
3.10. Kompetencje związane z włączeniem społecznym i zarządzaniem rehabilitacją – rozumienie procesu usamodzielniania i aktywizacji osoby z niepełnosprawnością.
3.11. Kompetencje dotyczące aktywizacji społecznej i zawodowej – rozpoznawanie możliwości uczestnika i kierowanie do adekwatnych form wsparcia.
3.12. Kompetencje w zakresie pracy środowiskowej i mobilnej – gotowość do pracy poza siedzibą instytucji i w bezpośrednim otoczeniu uczestnika.
3.13. Samodzielność decyzyjna i odpowiedzialność zawodowa – podejmowanie decyzji, inicjatywa, autonomia i odpowiedzialność za podejmowane działania.
3.14. Kompetencje etyczne – podmiotowe traktowanie uczestnika, poszanowanie jego autonomii, granic, godności i prawa do samostanowienia.
3.15. Umiejętność pracy interdyscyplinarnej – współpraca z przedstawicielami różnych zawodów i sektorów bez przejmowania ich kompetencji.
3.16. Gotowość do pracy z sytuacjami trudnymi i kryzysowymi – odporność psychiczna, elastyczność, adekwatne reagowanie i poszukiwanie rozwiązań.
3.17. Kompetencje organizacyjne i cyfrowe – zarządzanie czasem, dokumentacją, informacją, bazą zasobów oraz podstawowa obsługa narzędzi cyfrowych.

3.18. Postawa rozwojowa i gotowość do uczenia się – samokształcenie, aktualizowanie wiedzy, korzystanie z badań, superwizji i doświadczeń innych MDWS.

Materiał: Social Competence and Social Skills. A Theoretical and Practical Guide1st ed., 2021., MDWS 85-109.

4. Formy realizacji zajęć

- formy warsztatowe
- dyskusja

MODUŁ 4: Zasady realizacji pilotażu (2h)

1. Cele edukacyjne

Przygotowanie uczestników do kompleksowej oceny kwalifikacji, doświadczenia zawodowego i kompetencji kandydatów na mdws, z uwzględnieniem specyfiki pracy, zakresu realizowanych zadań oraz wymagań związanych z pracą środowiskową. Rozwijanie umiejętności doboru i stosowania odpowiednich kryteriów oceny z uwzględnieniem różnorodnych profili zawodowych kandydatów.

2. Efekty uczenia się

2.1. Wiedza

Po ukończeniu modułu uczestnik/uczestniczka:

- Charakteryzuje rolę, zadania i specyfikę pracy mdws;
- Identyfikuje formalne kryteria kwalifikacyjne i możliwe ścieżki dojścia do roli mdws;
- Rozróżnia kluczowe kompetencje wymagane od kandydatów na mdws;
- Wyjaśnia znaczenie doświadczenia mdws w pracy z osobami z niepełnosprawnościami oraz ich doświadczenia środowiskowego.

2.2. Umiejętności

Po ukończeniu modułu uczestnik/uczestniczka:

- Potrafi bezbłędnie przeprowadzić proces rekrutacji kandydatów na stanowiska mdws;
- Potrafi bezbłędnie dokumentować udział uczestników przedsięwzięcia;
- Potrafi bezbłędnie uzupełnić formularz sprawozdania z realizacji działań i wskaźników oraz zweryfikować kompletność dołączanych dokumentów potwierdzających wykonanie zadań.

2.3. Kompetencje społeczne

Po ukończeniu modułu uczestnik/uczestniczka:

- Dba o bezstronność, przejrzystość i przestrzeganie zasad ochrony danych osobowych podczas działań w przedsięwzięciu;

- Wykazuje dbałość o rzetelność, terminowość i jakość w sporządzaniu dokumentacji potwierdzającej procesy rekrutacyjne;
- Wykazuje dbałość o rzetelność, terminowość i jakość w sporządzaniu dokumentacji sprawozdawczej.

3. Treści szczegółowe

3.1. Obowiązkowa dokumentacja rekrutacyjna mdws (ogłoszenie o naborze, formularz oceny kandydata, zakres obowiązków, formularz pozatrudnieniowy dot. danych uczestnika, oświadczenia RODO).
3.2. Sprawozdawczość i wzór sprawozdania w przedsięwzięciu w ramach programu “Pilotaż modelu MDWS".
3.3. Omówienie wzoru sprawozdania (część opisowa, wskaźnikowa oraz opis problemów i planowane działania naprawcze).
3.4. Wymagane dokumenty źródłowe stanowiące załączniki (m.in. listy obecności, karty doradztwa z przeprowadzonych usług, karty realizacji zadań, deklaracje uczestnictwa, IPD, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, podpisane oświadczenia danych uczestników).
3.5. Najczęściej popełniane błędy na etapie rekrutacji oraz sprawozdawczości i sposoby ich unikania.
3.6. Procedury i terminy weryfikacji, poprawek oraz zatwierdzania sprawozdań, próba dokumentów do weryfikacji.

4. Formy realizacji zajęć

- formy warsztatowe
- dyskusja